

Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
H. SAUGMANDSGAARD ØE
представено на 22 април 2021 година¹

Дело C-186/18

José Cánovas Pardo SL
срещу
Club de Variedades Vegetales Protegidas

(Преюдициално запитване, отправено от Tribunal Supremo (Върховен съд, Испания)

„Преюдициално запитване — Правна закрила на Общността на сортовете растения — Регламент (ЕО) № 2100/94 — Член 96 — Погасителна давност на исковете по членове 94 и 95 от Регламента — Тригодишен срок — Последователни действия — Действия, повтарящи се във времето — Начален момент (dies a quo) — Дата на предоставяне на правната закрила на Общността — Дата на узнаване на действието и на самоличността на извършителя — Дата на прекратяване на разглежданото поведение — Действие на погасителната давност — Ограничаване до действията, извършени преди повече от три години“

I. Въведение

1. Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 96 от Регламент (ЕО) № 2100/94².
2. Запитването е отправено в рамките на спор между дружество Club de Variedades Vegetales Protegidas и дружество José Cánovas Pardo S.L. (наричано по-нататък „дружество Pardo“) относно използването от последното на мандаринови дървета от сорта Nadorcott без разрешението на титуляря³.
3. По-конкретно, запитващата юрисдикция е сезирана от дружество Pardo с касационна жалба, отнасяща се единствено до въпроса за погасителната давност. Особеното в спора по главното производство в това отношение е, че титулярят е оставил да изтече тригодишният срок по член 96 от Регламент № 2100/94. Установено е всъщност, че към момента на

¹ Език на оригиналния текст: френски.

² Регламент на Съвета от 27 юли 1994 година относно правната закрила на сортовете растения (ОВ L 227, 1994 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 15, стр. 197).

³ С цел опростяване в рамките на това въведение ще използвам термина „титуляр“. Обстоятелствата по спора в главното производство са по-сложни: всъщност титулярят е предоставил изключителна лицензия на дружество Carpa Dorada SA, което поверява управлението на правата си на дружество Club de Variedades Vegetales Protegidas. Вж. точка 14 от настоящото заключение.

предявяване на иска срещу дружество Pardo титулярят е знаел — от повече от три години — за действията, които нарушават правата му, и за самоличността на техния извършител.

4. С поставените на Съда въпроси се цели да се определят последиците, които следва да се изведат от изтичането на този тригодишен срок.

5. По изложените по-долу причини ще предложи на Съда да отговори на поставените въпроси в смисъл, че при продължаващи във времето действия погасителната давност обхваща само онези от тях, които са извършени преди повече от три години. С други думи, титулярят запазва правото да предяви исковете, предвидени в членове 94 и 95 от Регламент № 2100/94, що се отнася до нарушенията, извършени през последните три години.

II. Правна уредба

6. Член 94 от Регламент № 2100/94 е озаглавен „Нарушения“ и гласи:

„1. Всяко лице, което:

а) извърши, без да има право на това, едно от действията, предвидени в член 13, параграф 2, по отношение на сорт, който е предмет на правната закрила на Общността на сортовете растения;

или

б) не използва правилно дадено сортово наименование съгласно член 17, параграф 1, или не предостави информацията, необходима съгласно член 17, параграф 2;

или

в) използва, в нарушение на член 18, параграф 3, сортовото наименование на даден сорт, който е предмет на правната закрила на Общността на сортовете растения, или наименование, което може да бъде объркано със споменатото наименование,

може да бъде предмет на съдебен иск от страна на титуляр[я] за прекратяване на това нарушение или за заплащане на справедливо възнаграждение или и за двете.

2. Всяко лице, което действа умишлено или поради небрежност, е длъжно да обезщети титуляр[я] за произтеклата вследствие на това вреда. В случай на лека небрежност, размерът на иска за обезщетение на титуляр[я] може да бъде намален според степента на тази небрежност, без обаче да бъде по-нисък от ползата, извлечена от извършителя на нарушението“.

7. Член 95 от този регламент гласи:

„Титуляр[ят] може да претендира за справедливо обезщетение от страна на всяко лице, извършило, през периода между публикуването на заявката за правна закрила на Общността на сортовете растения и предоставянето на посочените права, действие, което би му било забранено след този период по силата на правата на Общността“.

8. Съгласно член 96 от посочения регламент:

„Исковете съгласно членове 94 и 95 се погасяват по давност след три години, считано от датата, на която окончателно са предоставени права на закрила на Общността на сортовете растения и на която титуляр[ят] е узнал за действието и за самоличността на извършителя на нарушението, а при липса на такава информация, тридесет години след извършването на въпросното действие“.

III. По правната закрила на Общността на мандариновите дървета от сорта Nadorcott

9. Обстоятелствата по спора, които се отнасят до правната закрила на Общността на мандариновите дървета от сорта Nadorcott, така както са представени в акта за преюдициално запитване, могат да бъдат обобщени по следния начин.

10. На 22 август 1995 г. дружество Nador Cott Protection SARL подава заявка за правна закрила на Общността на този растителен сорт пред Службата на Общността за сортовете растения (CPVO). Заявката е публикувана в официалния бюлетин на CPVO от 22 февруари 1996 г.

11. На 4 октомври 2004 г. CPVO предоставя правната закрила на Общността. Това решение е публикувано в Официалния бюлетин на CPVO от 15 декември 2004 г.

12. На 14 април 2005 г. Federación de cooperativas agrícolas valencianas (Федерация на земеделските кооперации във Валенсия, Испания) подава в отделението по жалбите на CPVO срещу това решение за предоставяне жалба, която спира изпълнението. Тази жалба е отхвърлена с решение от 8 ноември 2005 г., публикувано в Официалния бюлетин на CPVO от 15 февруари 2006 г.

13. На 21 март 2006 г. Federación de cooperativas agrícolas valencianas подава пред Първоинстанционния съд на Европейския съюз жалба срещу последното решение, която този път няма суспензивно действие. Първоинстанционният съд отхвърля тази жалба с решение от 31 януари 2008 г., Federación de Cooperativas Agrarias de la Comunidad Valenciana/COCP — Nador Cott Protection (Nadorcott)⁴.

IV. Фактите по спора в главното производство, преюдициалните въпроси и производството пред Съда

14. Ако титуляр на правата върху мандариновите дървета от сорта Nadorcott е Nador Cott Protection, дружество Carpa Dorada притежава изключителна лицензия върху този растителен сорт. Carpa Dorada възлага управлението на правата си на Gestión de Licencias Vegetales (наричано по-нататък „GESLIVE“) до 12 декември 2008 г., а след това на дружество Club de Variedades Vegetales Protegidas.

15. От 2006 г. дружество Pardo експлоатира насаждения с мандарини от сорта Nadorcott в парцел, находящ се в областта Алама де Мурсия (Испания) (4457 дървета).

⁴ T-95/06, EU:T:2008:25.

16. На 30 октомври 2007 г. GESLIVE изпраща на дружество Pardo уведомително писмо, с което иска от него да прекрати използването на този растителен сорт, докато не получи съответната лицензия.

17. На 30 март 2011 г. дружество Club de Variedades Vegetales Protegidas изпраща ново писмо до дружество Pardo, с което иска от него, в случай че все още експлоатира плантация от 5000 мандаринови дървета от сорта Nadorcott, да прекрати това експлоатиране.

18. През ноември 2011 г. дружество Club de Variedades Vegetales Protegidas иска от Juzgado de lo Mercantil (Търговски съд, Испания) предварително разследване за установяване на нарушението.

19. Дружество Club de Variedades Vegetales Protegidas предявява срещу дружество Pardo иск за установяване на нарушение на законните права върху сорта Nadorcott през периода на временна закрила (от 26 февруари 1996 г. до 15 февруари 2006 г.)⁵. То иска също дружество Pardo да бъде осъдено да заплати справедливо възнаграждение в размер на 17 500 EUR без ДДС.

20. Освен това дружество Club de Variedades Vegetales Protegidas предявява иск за нарушение за извършените след 15 февруари 2006 г. действия на използване. По-специално то иска да се установи нарушение на законните права върху сорта Nadorcott от тази дата до момента на прекратяването му. Също така иска дружество Pardo да бъде осъдено да прекрати експлоатирането без разрешение от титуляря на сорта, да отстрани и при необходимост да унищожи всички растителни материали от този сорт, които са в негово държане, да го обезщети със сума в размер на 35 000 EUR и на ДДС върху тази сума и да публикува за своя сметка уводната част и диспозитива на решението.

21. Juzgado de lo Mercantil (Търговски съд) отхвърля този иск с мотива, че тригодишният давностен срок по член 96 от Регламент № 2100/94 е изтекъл. В подкрепа на съображението си този съд посочва, че титулярят е знаел за действията на използване, извършени от дружество Pardo, поне от 30 октомври 2007 г., датата на уведомителното писмо, което GESLIVE изпраща на дружество Pardo.

22. Дружество Club de Variedades Vegetales Protegidas обжалва това решение пред Audiencia Provincial de Murcia (провинциален съд Мурсия, Испания). Този съд констатира, от една страна, че нарушенията се повтарят във времето, и от друга страна, че давността е прекъсната през ноември 2009 г. с искането за предварително разследване. Поради това посоченият съд приема, че погасителната давност се прилага само спрямо действията на използване, извършени повече от три години преди това искане за предварително разследване.

23. Що се отнася до спора по същество, Audiencia Provincial de Murcia (провинциален съд Мурсия) отбелязва, че дружество Pardo не оспорва нито експлоатирането, нито липсата на разрешение от титуляря на растителния сорт, а единствено обезщетението. В това отношение този съд присъжда сумата от 7 EUR на дърво, или общо 31 199 EUR, като обезщетение както за нарушението, така и по силата на временната закрила. Освен това

⁵ Поради липса на допълнителни уточнения в акта за преюдициално запитване предполагам, че този иск е подаден след искането за предварително разследване от ноември 2011 г.

осъжда дружество Pardo да прекрати нарушението, да премахне, и евентуално да унищожи намиращия се в негово държане растителен материал от този сорт, включително събрания материал, и да публикува за своя сметка уводната част и диспозитива на решението.

24. Дружество Pardo подава пред Tribunal Supremo (Върховен съд, Испания) касационна жалба, в която оспорва направеното от въззивния съд тълкуване на член 96 от Регламент № 2100/94, що се отнася до погасителната давност.

25. Tribunal Supremo (Върховен съд) подчертава, че в това отношение прави разграничение между отделните нарушения и тези, които продължават във времето, или „продължените нарушения“. Тази юрисдикция споменава неотдавнашно решение в областта на правото относно марките, в което е приела, че когато нарушението е резултат от продължаващо поведение, началният момент на давностния срок се отлага, докато нарушението продължава или се повтаря. Тя си задава въпроса дали това тълкуване може да бъде отнесено и към член 96 от Регламент № 2100/94.

26. Колкото до спора в главното производство запитващата юрисдикция отбелязва, от една страна, че са изминали повече от три години от момента, в който титулярят е узнал за действията, извършени в нарушение на правата му, и за самоличността на техния извършител, и от друга страна, че нарушенията продължават към момента на предявяване на предвидените в членове 94 и 95 от Регламент № 2100/94 иски. В такъв случай тази юрисдикция иска да се установи дали давността по член 96 от този регламент се прилага:

- спрямо всички действия, нарушаващи правата на титуляря, поради което предявените иски са недопустими в тяхната цялост, или
- само спрямо действията, извършени извън тригодишния срок по член 96, поради което посочените иски са допустими, що се отнася до действията, извършени през последните три години.

27. При това положение Tribunal Supremo (Върховен съд) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

- „1) Може ли член 96 от Регламент [№ 2100/94] да се тълкува в смисъл, че след като за растителния сорт е предоставена закрила на Общността, предвидените в членове 94 и 95 от Регламента иски се погасяват по давност винаги с изтичането на тригодишния срок от момента, в който титулярят е узнал за действието и за самоличността на извършителя на нарушението, въпреки че нарушението продължава до момента на предявяването на иска?
- 2) При отрицателен отговор на първия въпрос: следва ли да се приеме, че съгласно член 96 от Регламент [№ 2100/94] давността се прилага само спрямо конкретните нарушения, извършени извън тригодишния срок, но не и спрямо тези, които са извършени в последните три години?
- 3) При утвърдителен отговор на втория въпрос: може ли искът за прекратяване на нарушение и искът за обезщетение за вреди да бъдат уважени само по отношение на извършените през последните три години нарушения?“.

28. Преюдициалното запитване е заведено в секретариата на Съда на 9 март 2018 г. Писмени становища представят страните в главното производство, гръцкото правителство и Европейската комисията.

29. Производството по настоящото дело е спряно с решение на председателя на Съда от 13 февруари 2019 г. до постановяване на решение по дело C-176/18, Club de Variedades Vegetales Protegidas⁶. След съобщаването на това решение на 10 януари 2020 г. запитващата юрисдикция решава да продължи да поддържа преюдициалното си запитване.

V. Анализ

30. Преди всичко отбелязвам, че обхватът на спора в главното производство е ограничен до въпроса за погасителната давност. Всъщност, от една страна, пред въззивния съд дружество Pardo не оспорва нито експлоатирането, нито липсата на разрешение от титуляря. От друга страна, касационната жалба, която същото подава пред запитващата юрисдикция, се отнася единствено до погасителната давност⁷.

31. Така, за разлика от дело Club de Variedades Vegetales Protegidas⁸, от Съда не се иска да тълкува член 13 от Регламент № 2100/94 за целите на квалифицирането на разглежданите в главното производство действия.

32. Подчертавам, че въпросите, които са поставени на Съда в настоящото дело, се отнасят до първото правило за давност по член 96 от Регламент № 2100/94, а именно правилото, съгласно което исковете на титуляря се погасяват по давност след три години, считано от датата, на която окончателно са предоставени права на закрила на Общността на сортовете растения и на която титулярят е узнал за действието и за самоличността на извършителя на нарушението⁹.

33. Припомням, че правилата за давност по член 96 от Регламент № 2100/94 не засягат съществуването на правната закрила на растителния сорт, а само възможността титулярят му да предяви иск срещу извършителя на действия, нарушаващи изключителните права, които той черпи от тази закрила.

34. На Съда са предложени три тълкувания, за да отговори на поставените му въпроси.

35. Съгласно първото тълкуване в такъв случай установената в член 96 от Регламент № 2100/94 погасителна давност се прилага спрямо *всички* искове на титуляря по членове 94 и 95 от този регламент, независимо от датата на извършване. Тъй като от повече от три години знае както за спорните действия, така и за самоличността на техния извършител, титулярят губи всякаква възможност да предяви правата си спрямо тях. По същество това е позицията, възприета от първоинстанционния съд по делото в главното производство¹⁰ и защитавана от дружество Pardo.

⁶ Решение от 19 декември 2019 г. (C-176/18, EU:C:2019:1131).

⁷ Вж. точки 23 и 24 от настоящото заключение.

⁸ Решение от 19 декември 2019 г. (C-176/18, EU:C:2019:1131).

⁹ Съгласно установеното в тази разпоредба второ правило за давност исковете се погасяват по давност след 30 години, считано от извършването на въпросното действие, когато титулярят не е имал информация за действието и за самоличността на извършителя на нарушението.

¹⁰ Вж. точка 21 от настоящото заключение.

36. Съгласно второто тълкуване предявените от титуляря искове са само *частично погасени по давност*. Давността се отнася само до действията, извършени повече от три години преди предявяването на исковите по членове 94 и 95 от Регламент № 2100/94. Това по същество е позицията, защитавана от гръцкото правителство. Това тълкуване се доближава поне отчасти до разрешението, възприето от въззивния съд по делото в главното производство¹¹.

37. Накрая, съгласно третото тълкуване предвидените в членове 94 и 95 от Регламент № 2100/94 искове *изобщо не са погасени по давност*, тъй като към момента на предявяване на посочените искове действията, извършени в нарушение на правата на титуляря, продължават. Титулярят може да предяви правата си спрямо всички спорни действия, тъй като извършителят им (в спора по главното производство — дружество Pardo) не ги е прекратил¹². По същество това е позицията, защитавана от дружество Club de Variedades Vegetales Protegidas.

38. Ще започна с отхвърлянето на това трето тълкуване (липса на погасителна давност), като за целта ще разгледам въпроса за началния момент (*dies a quo*) съгласно първото правило за давност по член 96 от Регламент № 2100/94.

39. След това ще изложа съображенията, които налагат да се възприеме второто тълкуване (частична погасителна давност), а не първото такова (пълна погасителна давност), като разгледам въпроса за *действието* на това правило за давност.

А. По началния момент (dies a quo) съгласно първото правило за давност по член 96 от Регламент № 2100/94 (първи въпрос)

40. С първия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали тригодишният срок съгласно първото правило за давност по член 96 от Регламент № 2100/94 може да започне да тече, дори ако действията, които нарушават правата на титуляря, не са прекратени.

41. Съгласно първото правило за давност по член 96 от Регламент № 2100/94 исковите на титуляря се погасяват по давност след три години, считано от датата, на която окончателно са предоставени права на закрила на Общността на сортовете растения и на която титулярят е узнал за действието и за самоличността на извършителя на нарушението.

42. Така началният момент или *dies a quo* е датата, към която са изпълнени две условия: от една страна, правната закрила на Общността е предоставена на растителния сорт; от друга страна, титулярят е узнал за действието и за самоличността на неговия извършител.

43. По-конкретно и както подчертава гръцкото правителство, тригодишният давностен срок започва да тече от датата на *събитието, което е настъпило последно*, измежду, от една страна, предоставянето на правната закрила на Общността, и от друга страна, узнаването за действието и за самоличността на извършителя от титуляря.

¹¹ Вж. точка 22 от настоящото заключение. Според информацията, която е предоставена от запитващата юрисдикция, въззивната юрисдикция е счела за погасени само действията, извършени три години преди прекъсването на давността, провокирано с искането за предварително разследване. Поради липса на запитване в това отношение и на каквато и да е друга информация по темата Съдът не може да се произнесе по наличието на евентуално прекъсване на погасителната давност.

¹² Вж. точка 25 от настоящото заключение.

44. От акта за преюдициално запитване е видно, че в контекста на спора в главното производство тези две условия са налице най-късно към 30 октомври 2007 г. Всъщност с решение от 8 ноември 2005 г., публикувано на 15 февруари 2006 г., отделението по жалбите на CPVO отхвърля жалбата със суспензивно действие срещу предоставянето на правната закрила на Общността¹³. На 30 октомври 2007 г. пък GESLIVE изпраща на дружество Pardo първо уведомително писмо, с което иска от него да прекрати използването на този растителен сорт¹⁴.

45. След това уточнение според мен става очевидно, че третото предложено на Съда тълкуване, съгласно което давностният срок не може да започне да тече, преди спорните действия да бъдат прекратени, означава да се преформулира първото правило за давност по член 96 от Регламент № 2100/94.

46. Всъщност това първо правило не прави препратка към датата на прекратяване на спорните действия. Тази констатация сама по себе си е достатъчна, за да се отхвърли това тълкуване, което на практика би довело до добавяне на трето условие за установяване на *dies a quo*: необходимо е правната закрила да е предоставена, титулярят да е узнал за действията и за самоличността на извършителя *и посочените действия да са прекратени*.

47. Ще добавя, както правилно изтъква гръцкото правителство, че това тълкуване би било в противоречие с целта за правна сигурност, преследвана с всяко правило за давност. Всъщност целта на давностните срокове е да се гарантира правната сигурност, което се потвърждава от постоянната практика на Съда¹⁵. Съдът уточнява по-специално че за да изпълни тази функция, този срок трябва да е предварително установен и всяко прилагане по аналогия на давностен срок трябва да бъде достатъчно предвидимо за правните субекти¹⁶.

48. Третото предложено тълкуване обаче би било в противоречие с изискването за правна сигурност, доколкото титулярят ще е свободен да предяви *във всеки момент*, докато спорните действия не бъдат прекратени, предвидените в членове 94 и 95 от Регламент № 2100/94 искове срещу всички тези действия, при това *независимо от датата на извършването им*.

49. Така в рамките на спора по главното производство това тълкуване би позволило на титуляря да остави дружество Pardo да експлоатира мандаринови дървета от сорта Nadorcott в продължение на няколко десетилетия, преди да го атакува по съдебен ред за *всички* действия, извършени в нарушение на правата му.

50. Очевидно такова тълкуване би било несъвместимо с целта за правна сигурност, която се преследва с правилата за давност. В това отношение подчертавам, че нарушителят може да е извършил действията, за които е упрекван, добросъвестно, т.е. без да знае, че те нарушават правата на титуляря.

¹³ Вж. точка 12 от настоящото заключение.

¹⁴ Вж. точка 16 от настоящото заключение.

¹⁵ Вж. по-специално решения от 13 юни 2013 г., Unanimes и др. (C-671/11—C-676/11, EU:C:2013:388, т. 31), от 7 юли 2016 г., Lebek (C-70/15, EU:C:2016:524, т. 55), и от 30 април 2020 г., Nelson Antunes da Cunha (C-627/18, EU:C:2020:321, т. 44).

¹⁶ Вж. решения от 5 май 2011 г., Ze Fu Fleischhandel и Vion Trading (C-201/10 и C-202/10, EU:C:2011:282, т. 32), от 23 януари 2019 г., Fallimento Traghetti del Mediterraneo (C-387/17, EU:C:2019:51, т. 71), и от 5 март 2019 г., Eesti Pagar (C-349/17, EU:C:2019:172, т. 112).

51. От по-систематична перспектива трябва да се изтъкне и че третото предложено на Съда тълкуване може да има парадоксална последица. Всъщност второто правило за давност по член 96 от Регламент № 2100/94, което предвижда тридесетгодишна давност, според мен не може да се приложи в случай като този по спора в главното производство, тъй като това правило предполага титулярят да *няма информация* за спорните действия и за техния извършител. Така, ако се възприеме третото предложено на Съда тълкуване, съгласно което тригодишната погасителна давност започва да тече едва когато спорните действия бъдат прекратени, действията, които продължават във времето и за които титулярят има информация, не могат *никога да бъдат погасени по давност* нито по силата на първото правило (тъй като то предполага прекратяване на действията), нито по силата на второто (тъй като то предполага липса на информация).

52. С оглед на гореизложеното нямам никакво съмнение относно необходимостта да се отхвърли третото тълкуване. Началният момент на тригодишния срок по член 96 от Регламент № 2100/94 не може да се обвърже с прекратяването на разглежданите действия: единствените приложими критерии са датата, на която е предоставена правната закрила на Общността, и датата, на която титулярят е узнал за действието и за самоличността на извършителя.

53. За изчерпателност искам да уточня и че критерият за „узнаването“ от страна на титуляря според мен трябва да се разбира в смисъл, че се отнася до всяко положение, при което същият е знаел *или е трябвало да знае* за действията и за самоличността на извършителя. Всъщност, ако се прилага само критерият за *ефективното* узнаване, титулярят ще има възможност безкрайно да отлага началния момент на погасителната давност, отказвайки да получи информация за действието и/или за самоличността на извършителя. Такова тълкуване е неприемливо с оглед на целта на всяко правило за давност, а именно правната сигурност на длъжника¹⁷. Според мен би било по-добре текстът на член 96 от Регламент № 2100/94 да се измени така, че да отразява по-прецизен начин истинското значение на този критерий.

54. С оглед на гореизложеното на първия преюдициален въпрос, поставен от запитващата юрисдикция, следва да се отговори по следния начин. Член 96 от Регламент № 2100/94 трябва да се тълкува в смисъл, че тригодишният срок започва да тече от датата на събитието, което е настъпило последно, а именно или от датата, на която е предоставена правната закрила на Общността, или от датата, на която титулярят е узнал за действието и за самоличността на извършителя, при това независимо от датата, на която действията евентуално са били прекратени.

Б. По обхвата на действието на първото правило за давност по член 96 от Регламент № 2100/94 (втори и трети въпрос)

55. С втория и третия си въпрос, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 96 от Регламент № 2100/94 трябва да се тълкува в смисъл, че когато тригодишният срок е изтекъл, що се отнася до

¹⁷ Вж. в този смисъл заключението ми по дело Nelson Antunes da Cunha (C-627/18, EU:C:2019:1084, т. 46). „[C]ледва да се напомни, че правилата за давност играят основна роля в имущественото право. Всъщност погасителната давност води до невъзможност за кредитора да предяви правото си на събиране на вземането. Както Съдът вече е констатирал, като налагат ограничение във времето, правилата за давността целят да гарантират правната сигурност на длъжника“.

повтарящи се във времето действия, погасителната давност обхваща всички действия, независимо от датата на извършването им, или само действията, извършени повече от три години преди предявяването на исковете по членове 94 и 95 от този регламент.

56. Започвам с припомняне на очевидното: правилата за давност по член 96 от Регламент № 2100/94 пораждат действие само по отношение на нарушения, които са извършени в миналото. Следователно предявен на основание член 94, параграф 1 от този регламент иск за прекратяване *в бъдещето* на действия, нарушаващи правата на титуляря, не може да бъде погасен по давност.

57. Следователно с поставения от запитващата юрисдикция въпрос се иска да се определи обхватът на действието на тази погасителна давност *с оглед на миналото*, и по-специално в рамките на искове за заплащане на справедливо обезщетение (член 94, параграф 1 и член 95 от Регламент № 2100/94) или за поправка на вредата, причинена от действия, които са извършени умишлено или поради небрежност (член 94, параграф 2 от този регламент).

58. На практика въпросът, който се поставя, е следният: когато титулярят е оставил тригодишния давностен срок да изтече, губи ли *напълно* правото си да поиска да му се плати справедливо възнаграждение и/или обезщетение за вредата, която е претърпял поради извършените в миналото действия (което съответства на първото предложено на Съда тълкуване¹⁸), или запазва това право за по-скорошните действия, а именно тези, които са извършени през последните три години (което съответства на второто тълкуване¹⁹)?

59. Трябва да констатирам, че текстът на член 96 от Регламент № 2100/94 не дава ясен отговор на този въпрос, за разлика от въпроса за *dies a quo*, който беше разгледан по-горе.

60. Няколко елемента обаче подкрепят второто предложено на Съда тълкуване, съгласно което титулярят запазва правото да иска обезщетение за действията, извършени през последните три години.

61. На първо място, член 96 от Регламент № 2100/94 предвижда погасителна давност за „действие“, а не за поведение, което може да се разглежда като „съвкупност от действия“. Това използване на единственото число е още по-важно, тъй като предвидените в членове 94 и 95 от този регламент искове се отнасят най-често до съвкупност от отделни действия, всяко от които нарушава правата на титуляря²⁰.

62. Това използване на единствено число подсказва, че за целите на прилагането на член 96 от Регламент № 2100/94 действията, които нарушават правата на титуляря, следва да се разглеждат *поотделно*. Така, за да се определи действието на погасителната давност, следва за всяко действие поотделно да се разгледа дали тригодишният давностен срок е изтекъл.

¹⁸ Вж. точка 35 от настоящото заключение.

¹⁹ Вж. точка 36 от настоящото заключение.

²⁰ Например нарушител, който желае да продава мандаринови дървета от сорта Nadorcott без разрешението на титуляря, може да извърши последователно следните действия: подготовката на мандариновите дървета за целите на размножаването; самото размножаване; предлагането за продажба; износа за целите на продажбата; самата продажба; съхраняването на мандариновите дървета за посочените по-горе цели. Съгласно член 13, параграф 2 от Регламент № 2100/94 всяко от тези действия нарушава правата на титуляря.

63. На практика националният съд ще трябва да провери за всяко нарушение дали са изминали повече от три години от събитието, което е настъпило последно, измежду, от една страна, датата, на която е предоставена правната закрила на Общността, и от друга страна, датата, на която титулярят е узнал за действието и за самоличността на извършителя, като се има предвид, че това узнаване няма как да се осъществи преди извършването на съответното действие.

64. Това означава, че действията по член 95 от Регламент № 2100/94, извършени през периода на временна закрила, ще бъдат погасени по давност преди действията, извършени след предоставянето на правната закрила на Общността, които са предмет на член 94 от този регламент.

65. Това, струва ми се, е разрешението, възприето от доктрината в областта на правната закрила на сортовете растения²¹.

66. На второ място, искам да насоча вниманието към практическите последици от обратното тълкуване, съгласно което изтичането на тригодишния срок по член 96 от Регламент № 2100/94 води до погасяване по давност на *всички* нарушаващи правата на титуляря действия, независимо от датата на извършването им.

67. На практика това тълкуване може да доведе до парадоксално разрешение, съгласно което всяко *бъдещо* нарушение ще се погасява по давност, ако се вписва в поведение, за което титулярят знае от повече от три години, както правилно изтъква дружество Club de Variedades Vegetales Protegidas.

68. Така съгласно посоченото тълкуване обстоятелството в рамките на спора по главното производство, че титулярят е оставил да изтекат три години от първото уведомително писмо от 30 октомври 2007 г., би било достатъчно, за да го лиши от всяка възможност да предяви правата си спрямо спорното поведение, включително в бъдеще, ако това поведение продължава.

69. Подобно тълкуване ми се струва трудно съвместимо с това, което се явява въплъщение едновременно на предмета и на целта на Регламент № 2100/94, а именно правната закрила на Общността на сортовете растения.

²¹ *Leßmann, H., Württenberger, G. Deutsches und europäisches Sortenschutzrecht. Nomos, Baden-Baden, 2009 (2e éd.), § 7, Rn. 102, p. 309: „Bei wiederholten Verletzungshandlungen erfüllt jede einzelne Handlung den Tatbestand der Verletzung. Jede Einzelhandlung setzt damit gesondert die Verjährung des Unterlassungsanspruchs sowie des aus ihr fließenden Schadenersatzanspruchs in Lauf, sofern die weiteren Voraussetzungen — Kenntnis des Verletzten von der Verletzungshandlung und der Person des Verletzers — gegeben sind“.* („В случай на повтарящи се нарушения всяко индивидуално действие съставлява отделно нарушение. Така погасителната давност на иска за прекратяване на нарушение и на произтичащия от него иск за обезщетение започва да тече поотделно за всяко индивидуално действие, стига да са изпълнени останалите предварителни условия — узнаване за нарушението и за самоличността на нарушителя от титуляря.“).

70. Подчертавам освен това, че този риск изобщо не е теоретичен, доколкото значителен брой действия, които нарушават правата на титуляря, в областта на закрилата на сортовете растения се вписват в продължаващо във времето поведение²².

71. На трето място, отбелязвам, че предлаганото от мен тълкуване е широко възприето за погасяването по давност на нарушенията в областта на патентното право, което има прилики с правото относно закрилата на сортовете растения²³.

72. Така по-специално в германската²⁴, френската²⁵ и белгийската²⁶ доктрина се подчертава, че правонарушението в областта на патентите трябва да се разглежда като „поредица от правонарушения“ а не като „поредно правонарушение“²⁷. Това разрешение по същество съответства на предложеното от мен по-горе, а именно това за *отделното* разглеждане на действията, нарушаващи правата на титуляря, за целите на прилагането на член 96 от Регламент № 2100/94.

²² *Leßmann, H., Württenberger, G.* Deutsches und Europäisches Sortenschutzrecht. Nomos, Baden-Baden, 2009, (2ème éd.), § 7, Rn. 103, p. 309: „Gerade im pflanzlichen Bereich erstrecken sich Verletzungshandlungen über lange Zeiträume. Pflanzen werden in der Regel nicht in Einzelexemplaren vermehrt, sondern in größerem Umfang. Dies gilt auch für Obstbäume, andernfalls wäre eine gewerbliche Nutzung ohne Lizenz vermehrter Pflanzen nicht rentabel. Insbesondere das Anbieten und der Verkauf von sortenschutzverletzendem Material kann sich deshalb gerade im Gehölzbereich über große Zeiträume erstrecken. Auch wenn durch eine einzige Handlung große Mengen sortenschutzrechtsverletzender Pflanzen vermehrt worden waren und somit im strafrechtlichen Sinn eine einzige Handlung darstellen, ist die kontinuierliche Abgabe solchen Materials über längere Zeiträume jedes Mal eine Verletzungshandlung. Mit jeder Einzelhandlung wird damit der Lauf der Verjährung ausgelöst.“ („Нарушенията, по-специално в сектора на растенията, обхващат продължителни периоди. По принцип растенията не се размножават поединично, а в по-голям мащаб. Това важи и за плодните дървета, като в противен случай търговското използване на размножавани без лиценз растения не би било изгодно. По-специално предлагането и продажбата на материал, който нарушава закрилата на сортовете растения, могат съответно да обхванат продължителни периоди, най-вече в горските райони. Ако размножаването на големи количества растения, които нарушават правата върху даден растителен сорт, може да се случва еднократно, което от гледна точка на наказателното право съответно съставлява едно-единствено действие, то продължителната доставка на този материал през дълги периоди от време всеки път представлява отделно нарушение. Следователно погасителната давност започва да тече за всяко индивидуално действие.“).

²³ Вж. по-специално *Bouche, N.* La prescription en droit des obtentions végétales et autres satellites du brevet. — Propriétés intellectuelles, № 68, juillet 2018, p. 34—39: „Растителните сортове са едновременно изключени от патентоспособността и основен предмет на правото относно сортовете растения, така че това, което е защитимо с патент, не може да се ползва с право на растителен сорт и обратно. Въпреки това крайно разделение между патентното право и правото относно сортовете растения все пак съществуват тесни роднински връзки. Независимо от специалния режим, който е предпочетен, за да се отговори на особеностите на сортовете растения, общото между двете области е, че касаят технически нововъведения (като патентното право в крайна сметка се налага като общо право, а правото относно сортовете растения като специално право в областта на сортовете подобрения)“.

²⁴ Вж. по-специално *Benkard, G.* Kommentar zum Patentgesetz. C.H. Beck, Munich, 2015 (9e éd.), § 141, Rn. 6, p. 1906: „Bei vorgangeneitsbezogenen Ansprüchen setzen dagegen die einzelnen Schädigungen jeweils eigene Verjährungsfristen in Lauf, so dass jede schadenstiftende Handlung bzw. jeder schadenstiftende Teilakt verjährungsrechtlich separat zu betrachten ist.“ („Обратно, при исковите за минал период за всяка от вредите започва да тече отделен давностен срок, така че за целите на погасителната давност всяко причиняващо вреда действие или част от действие трябва да се разглежда поотделно.“).

²⁵ *Passa, J.* Droit de la propriété industrielle, II, Brevets d'invention, protections voisines. LGDJ, Paris, 2013, № 631, p. 684: „Тъй като съдебната практика разглежда нарушението на авторското право като поредно, с други думи като такова, което се подновява всеки път, докато продължава разглежданото поведение, давностният срок започва да тече поотделно за всяко действие, считано от датата на неговото извършване, а не за всички заедно, считано от датата, на която разглежданите действия са започнали или са прекратени. С други думи, всяко действие определя конкретния начален момент на собствения си срок. [...] Ако спорно действие продължава във времето, например посредством използването на машина, заявителят може да иска обезщетение само за вредата, настъпила след действията на използване, извършени в рамките на тригодишния срок“.

²⁶ *Remiche, V., Cassiers, V.* Droit des brevets d'invention et du savoir-faire : créer, protéger et partager les inventions au XXIe siècle. Larcier, Bruxelles, 2010 г., p. 574: „Различните нарушения обаче представляват отделни квазиделикти, които се погасяват по давност поотделно, дори когато могат да бъдат приписани на едно и също лице. Така нарушението, състоящо се в производството на патентования продукт, ще бъде погасено по давност отделно от нарушението, изразяващо се в предлагането за продажба на посочения продукт“.

²⁷ *Casalonga, A.* Traité technique et pratique des brevets d'invention. LGDJ, Paris, 1949, т. 2, № 1080, p. 159: „[При производството на нарушаващи патент продукти] е налице поредица от правонарушения, а не поредно нарушение; следователно давностният срок започва да тече от датата на всяко отделно нарушение, а не от последно извършеното“.

73. На четвърто място, уточнявам за изчерпателност, че както в Регламент (ЕС) 2017/1001 относно марката на Европейския съюз²⁸, така и в Директива (ЕС) 2015/2436 за сближаване на законодателствата на държавите членки относно марките²⁹ се съдържа правило за „изгубване на права вследствие на търпимост“, по същество съответстващо на първото предложено на Съда тълкуване³⁰, което току-що отхвърлих.

74. Член 61, параграф 1 от Регламент 2017/1001 и член 9, параграф 1 от Директива 2015/2436 всъщност предвиждат, че притежателят, който в продължение на пет последователни години е бил съгласен с използването на по-късна марка, като е знаел за това използване, губи правото си да иска обявяването ѝ за недействителна, освен при недобросъвестно направена заявка за регистрация³¹. Освен това в член 16, параграф 1 от посочения регламент и в член 18, параграф 1 от посочената директива е добавено, че в такава хипотеза притежателят вече няма право да забрани използването на тази марка в рамките на производство за установяване на нарушение.

75. Така в правото относно марките има правило, съгласно което, след като остави да изтекат пет години от момента, в който е узнал за използването на по-късна марка, притежателят губи всяка възможност за действие, включително в бъдеще, било то в рамките на иск за обявяване на недействителност, или на иск за установяване на нарушение.

76. Съществуването на това правило обаче не поставя под въпрос разсъжденията, които изложих по-горе, поради следните две съображения.

77. От една страна, съществуването на това правило се обяснява с две характерни особености на правото относно марките, които нямат аналог в патентното право, нито в правото относно сортовете растения. Всъщност за разлика от последните два режима на интелектуална собственост, чийто срок е ограничен във времето³², защитата на марките е с потенциално неограничен срок, при условие че притежателят подновява регистрацията си на всеки десет години³³. От тази гледна точка правилото за изгубване на права вследствие на търпимост може да се разглежда като ограничаване на потенциално неограничения срок на защита на марките.

78. Освен това съществуването на това правило се обосновава и с основната функция на марката, която е да се гарантира на потребителя или крайния ползвател какъв е произходът на обозначената от марката стока или услуга, като му позволява без вероятност от объркване да разграничи тази стока или услуга от такива с друг

²⁸ Регламент на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2017 г. (ОВ L 154, 2017 г., стр. 1).

²⁹ Директива на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2015 г. (ОВ L 336, 2015 г., стр. 1).

³⁰ Вж. точка 35 от настоящото заключение.

³¹ От съдебната практика следва, че когато се използва по-късна марка, която е идентична на по-ранната марка или е толкова сходна с нея, че може да породи объркване, трябва да са изпълнени четири условия, за да започне да тече срокът, след изтичането на който се ограничават права поради търпимост. Първо, по-късната марка трябва да е регистрирана, второ, заявката за регистрацията ѝ трябва да е подадена добросъвестно от нейния притежател, трето, тя трябва да се използва на територията, в която е защитена по-ранната марка, и накрая, четвърто, притежателят на по-ранната марка трябва да знае за използването на тази марка след нейната регистрация. Вж. относно Директива 2015/2436 решение от 22 септември 2011 г., *Budějovický Budvar* (C-482/09, EU:C:2011:605, т. 54—58). Що се отнася до Регламент 2017/1001, вж. решения от 28 юни 2012 г., *I Marchi Italiani и Basile/CXВП — Osra* (B. Antonio Basile 1952) (T-133/09, EU:T:2012:327, т. 31), и от 27 януари 2021 г., *Turk Hava Yollari/EUIPO — Sky (skylife)* (T-382/19, непубликувано, EU:T:2021:45, т. 49).

³² Вж., що се отнася до правната закрила на сортовете растения, член 19, параграф 1 от Регламент № 2100/94, съгласно който срокът на тази правна закрила по принцип е 30 години за дърветата и лозите и 25 години за другите сортове.

³³ Вж. членове 52 и 53 от Регламент 2017/1001, както и членове 48 и 49 от Директива 2015/2436.

произход³⁴. Изгубването на права вследствие на търпимост в известен смисъл предполага, че основната функция на марката не може вече да бъде изпълнена, след като в продължение на пет години притежателят е бил съгласен с използването на по-късна марка, при която съществува вероятност от объркване.

79. От друга страна, подчертавам, че правилото за изгубване на права вследствие на търпимост е предмет на изрични и подробни разпоредби както в Регламент 2017/1001, така и в Директива 2015/2436. С оглед на сериозните последици от него за правата на титуляря считам, че наличието на такова правило в рамките на режим на закрила на интелектуална собственост не може да се *презюмира*. Така при липсата на еквивалентни разпоредби в Регламент № 2100/94 трябва да се заключи, че правната закрила на сортовете растения не включва възможността за изгубване на права вследствие на търпимост.

80. С оглед на всички изложени съображения на втория и третия въпрос на запитващата юрисдикция следва да се отговори по следния начин. Член 96 от Регламент № 2100/94 трябва да се тълкува в смисъл, че когато тригодишният срок е изтекъл, що се отнася до повтарящи се във времето действия, по давност се погасяват само действията, извършени повече от три години преди предявяването на исковете по членове 94 и 95 от този регламент.

81. Следователно титулярят запазва правото да предяви посочените искове, що се отнася до действията, извършени през последните три години.

VI. Заключение

82. С оглед на изложените съображения предлагам на Съда да отговори на преюдициалните въпроси, поставени от Tribunal Supremo (Върховен съд, Испания), по следния начин:

- „1) Член 96 от Регламент (ЕО) № 2100/94 на Съвета от 27 юли 1994 година относно правната закрила на Общността на сортовете растения трябва да се тълкува в смисъл, че тригодишният срок започва да тече от датата на събитието, което е настъпило последно, а именно или от датата, на която е предоставена правната закрила на Общността, или от датата, на която титулярят е узнал за действието и за самоличността на извършителя, при това независимо от датата, на която действията евентуално са били прекратени.
- 2) Член 96 от Регламент № 2100/94 трябва да се тълкува в смисъл, че когато тригодишният срок е изтекъл, що се отнася до повтарящите се във времето действия, по давност се погасяват само действията, извършени повече от три години преди предявяването на исковете по членове 94 и 95 от този регламент“.

³⁴ Вж. по-специално решения от 23 май 1978 г., Hoffmann-La Roche (102/77, EU:C:1978:108, т. 7), и от 31 януари 2019 г., Pandalis/EUIPO (C-194/17 P, EU:C:2019:80, т. 84). Вж. също заключението на генералния адвокат Trstenjak по дело Budějovický Budvar (C-482/09, EU:C:2011:46, т. 63).